

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki w sprawie organizowania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 125a ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki organizowania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub placówce, uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczniów, a także konieczność zapewnienia uczniom i rodzicom indywidualnych konsultacji z nauczycielem prowadzącym zajęcia oraz właściwego przebiegu procesu kształcenia.

Zgodnie z art. 125a ust. 1 i 2 ustawy, w przypadku zawieszenia zajęć na okres powyżej dwóch dni w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub placówce, dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki albo osoba kierująca inną formą wychowania przedszkolnego, są obowiązani, nie później niż od trzeciego dnia od dnia zawieszenia zajęć zorganizować dla uczniów zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zawieszenie zajęć może nastąpić w razie wystąpienia na danym terenie:

- 1) zagrożenia bezpieczeństwa uczniów w związku z organizacją i przebiegiem imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych,
 - 2) nieodpowiedniej temperatury zewnętrznej lub w pomieszczeniach, w których są prowadzone zajęcia z uczniami, zagrażającej zdrowiu uczniów,
 - 3) zagrożenia związanego z sytuacją epidemiologiczną,
 - 4) innego nadzwyczajnego zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów
- przy czym zawieszenie zajęć następuje w przypadkach i trybie określonych w przepisach w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, tj. w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604) oraz w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2020 r. poz. 1520).

Projektowane rozporządzenie określa szczegółowe warunki organizowania i prowadzenia ww. zajęć w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach wszystkich typów oraz placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 3–8 i 10 ustawy.

Organizując ww. zajęcia należy mieć na uwadze przede wszystkim indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczniów, konieczność zapewnienia uczniom i rodzicom indywidualnych konsultacji z nauczycielem prowadzącym zajęcia oraz zapewnienie właściwego przebiegu kształcenia. Dlatego też, opierając się na sprawdzonych w praktyce rozwiązaniach obowiązujących w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty z powodu ogłoszenia stanu epidemii COVID-19, w § 3 projektu

rozporządzenia proponuje się, aby organizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość uwzględniała w szczególności:

- 1) równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia;
- 2) zróżnicowanie zajęć w każdym dniu;
- 3) możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia;
- 4) łączenie przemienne kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich użycia;
- 5) ograniczenia wynikające ze specyfiki zajęć;
- 6) konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wynikającego ze specyfiki zajęć.

Zgodnie z projektowanym rozporządzeniem zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość będą organizowane w oddziałach, grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej, grupie klasowej, grupie międzyklasowej lub grupie wychowawczej (§ 4 projektu rozporządzenia).

Godzina lekcyjna zajęć edukacyjnych prowadzonych przez nauczyciela z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość będzie trwać 45 minut. W uzasadnionych przypadkach dyrektor będzie mógł dopuścić prowadzenie tych zajęć w czasie nie krótszym niż 30 minut i nie dłuższym niż 60 minut (§ 5 projektu rozporządzenia).

W projekcie rozporządzenia proponuje się również wprowadzić regulację zobowiązującą dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego – osobę prowadzącą tę inną formę wychowania przedszkolnego, do zapewnienia w okresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość każdemu uczniowi i rodzicom indywidualnych konsultacji z nauczycielem prowadzącym zajęcia. W miarę możliwości (jeżeli nie będzie to zagrażało zdrowiu lub bezpieczeństwu uczniów) konsultacje będą odbywały się w bezpośrednim kontakcie ucznia z nauczycielem (§ 6 projektu rozporządzenia).

W związku z prowadzeniem w przedszkolu, szkole, innej formie wychowania przedszkolnego lub placówce zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość modyfikacji będą mogły ulec:

- 1) tygodniowy zakres treści nauczania z zajęć wynikających z ramowych planów nauczania dla poszczególnych typów szkół do zrealizowania w poszczególnych oddziałach klas (semestrów) oraz tygodniowy zakres treści nauczania z zajęć realizowanych w formach pozaszkolnych;
- 2) tygodniowy lub semestralny rozkład zajęć w zakresie prowadzonych w szkole zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (§ 7 projektu rozporządzenia).

O tym czy istnieje potrzeba modyfikacji ww. treści nauczania oraz tygodniowego lub semestralnego rozkładu zajęć będzie decydował dyrektor w porozumieniu z radą pedagogiczną. O dokonaniu ww. modyfikacji dyrektor będzie obowiązany niezwłocznie poinformować organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

Ponadto, jeżeli zawieszenie zajęć w przedszkolu, szkole, innej formie wychowania przedszkolnego lub placówce nastąpi z powodu wystąpienia na danym terenie:

- 1) zagrożenia związanego z sytuacją epidemiologiczną lub
 - 2) nadzwyczajnego zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów (innego niż nieodpowiednia temperatura zewnętrzna lub w pomieszczeniu, w którym odbywają się zajęcia, impreza ogólnopolska lub międzynarodowa)
- dyrektor, w porozumieniu z radą pedagogiczną i radą rodziców, będzie mógł zmodyfikować program wychowawczo-profilaktyczny (§ 8 projektu rozporządzenia).

W szkołach prowadzących kształcenia zawodowe, placówkach kształcenia ustawicznego oraz centrach kształcenia zawodowego w przypadku zawieszenia zajęć, o którym mowa w art. 125a ustawy, zajęcia z zakresu praktycznej nauki zawodu oraz zajęcia z zakresu kształcenia zawodowego praktycznego realizowane w formach pozaszkolnych (tj. na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, kursach umiejętności zawodowych i innych kursach umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych, o których mowa w art. 117 ust. 1a pkt 5 ustawy), nie będą realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Ww. zajęcia niezrealizowane w okresie zawieszenia zajęć uczeń będzie uzupełniał po zakończeniu okresu zawieszenia. Projekt rozporządzenia dopuszcza jednak wyjątki w tym zakresie. Zgodnie bowiem z § 11 projektu rozporządzenia, w przypadku praktyk zawodowych w technikach, branżowych szkołach II stopnia i szkołach policealnych uczeń będzie miał możliwość realizowania tych praktyk z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w formie:

- 1) projektu edukacyjnego, realizowanego we współpracy z pracodawcą lub osobą prowadzącą indywidualne gospodarstwo rolne, polegającego na zespołowym lub indywidualnym działaniu ucznia lub uczniów realizowanym pod kierunkiem opiekuna praktyk zawodowych, którego celem jest rozwiązanie określonego problemu związanego z zawodem, w ramach którego uczeń odbywa te praktyki, lub
- 2) wirtualnego przedsiębiorstwa polegającego na uczestniczeniu ucznia w symulacji komputerowej odpowiadającej funkcjonowaniu przedsiębiorstwa w warunkach rzeczywistych, podczas której uczeń wykonuje działania lub podejmuje decyzje związane ze specyfiką zawodu, w ramach którego odbywa te praktyki.

Ponadto, zgodnie z § 9 projektu rozporządzenia, w okresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dyrektor będzie obowiązany przekazać uczniom, rodzicom i nauczycielom informacje o sposobie i trybie realizacji zadań w zakresie organizacji kształcenia specjalnego, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, indywidualnego nauczania, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz zajęć, o których mowa w art. 165 ust. 7 i 10 ustawy.

Projekt rozporządzenia przewiduje także szczególne rozwiązania w przypadku uczniów, którzy z uwagi na rodzaj niepełnosprawności nie mogą realizować zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w miejscu zamieszkania. W odniesieniu do tej grupy uczniów dyrektor, na wniosek rodziców ucznia, będzie obowiązany zorganizować dla tego

uczniów zajęcia na terenie przedszkola, szkoły, innej formy wychowania przedszkolnego lub placówki:

- 1) w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem lub inną osobą prowadzącą zajęcia lub
- 2) z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
– o ile możliwe będzie zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki na terenie przedszkola, szkoły, innej formy wychowania przedszkolnego lub placówki, do której uczęszcza uczeń, i na danym terenie nie występują zdarzenia, które mogą zagrozić bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów.

Z kolei w przypadku uczniów, będących w trudnej sytuacji rodzinnej, z powodu której nie mogą realizować zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w miejscu zamieszkania, dyrektor będzie mógł, na wniosek rodziców ucznia, zorganizować dla niego zajęcia na terenie przedszkola, szkoły, innej formy wychowania przedszkolnego lub placówki:

- 1) w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem lub inną osobą prowadzącą zajęcia lub
- 2) z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
– o ile zapewni bezpieczne i higieniczne warunki nauki na terenie przedszkola, szkoły, innej formy wychowania przedszkolnego lub placówki, do której uczęszcza uczeń, a na danym terenie nie występują zdarzenia, które mogą zagrozić bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów.

W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy nie będzie możliwe zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki na terenie przedszkola, szkoły, innej formy wychowania przedszkolnego lub placówki, do której uczęszcza uczeń, dyrektor w porozumieniu z organem prowadzącym będzie mógł dla ww. uczniów zorganizować zajęcia w innym miejscu, które wskaże mu organ prowadzący, tj. w przedszkolu, szkole, innej formie wychowania przedszkolnego lub placówce – np. w młodzieżowym domu kultury, bibliotece pedagogicznej, w bursie.

W projekcie rozporządzenia dopuszczono również, o ile nie będzie zagrożone bezpieczeństwo lub zdrowie uczniów, możliwość organizowania dla uczniów w okresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wycieczek w ramach krajoznawstwa i turystyki, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 8 ustawy (§ 12 projektu rozporządzenia). Turystyka i krajoznawstwo wpływa pozytywnie na zdrowie psychiczne uczniów, zatem w sytuacji ograniczenia nauki w budynku przedszkola, szkoły, innej formy wychowania przedszkolnego lub placówki korzystne będzie zorganizowanie kształcenia np. w formie wycieczki przedmiotowej.

W okresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dyrektor będzie koordynował współpracę nauczycieli z uczniami lub rodzicami, uwzględniając potrzeby edukacyjne i możliwości psychofizyczne dzieci i uczniów (§ 13 projektu rozporządzenia).

Zgodnie z art. 125a ust. 5 ustawy, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego

prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osoba kierująca tą inną formą wychowania przedszkolnego, za zgodą organu prowadzącego i po uzyskaniu pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny, mogą odstąpić od organizowania dla uczniów zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W przypadku odstąpienia od organizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nauczyciele będą mogli przekazywać lub informować uczniów i rodziców o dostępnych materiałach i możliwych sposobach utrwalania wiedzy i rozwijania zainteresowań przez ucznia w miejscu zamieszkania (§ 14 projektu rozporządzenia). Opierając się na doświadczeniach w zakresie sposobu organizacji zajęć podczas epidemii COVID-19 sprawdzonym sposobem współpracy nauczycieli i rodziców, szczególnie dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, jest przekazywanie np. za pomocą poczty elektronicznej na adresy mailowe rodziców, tematycznych kart pracy (propozycje zabaw, gier, zadań, rysunków, prac, ćwiczeń) lub linków edukacyjnych np. audycji radiowych, czy prezentacji multimedialnych wspierających proces rozwoju dziecka.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 września 2022 r. Termin ten jest związany z terminem wejścia w życie przepisów art. 125a ustawy, w tym upoważnienia zawartego w art. 125a ust. 6 ustawy, regulujących kwestie związane z organizowaniem i prowadzeniem w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego i placówkach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w przypadku zawieszenia zajęć w związku z zaistnieniem okoliczności określonych w art. 125a ust. 1 ustawy.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.